

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 29 lipca 2019 r.*

Odwołanie – Pomoc państwa – Regionalna pomoc inwestycyjna – Pomoc dla dużych projektów inwestycyjnych – Pomoc w części niezgodna z rynkiem wewnętrznym – Artykuł 107 ust. 3 TFUE – Konieczność pomocy – Artykuł 108 ust. 3 TFUE – Rozporządzenie (WE) nr 800/2008 – Pomoc przekraczająca próg indywidualnego zgłoszenia – Zgłoszenie – Zakres wyłączenia grupowego – Odwołanie wzajemne – Dopuszczenie interwencji przed Sądem Unii Europejskiej – Dopuszczalność

W sprawie C-654/17 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 22 listopada 2017 r.,

Bayerische Motoren Werke AG, z siedzibą w Monachium (Niemcy), reprezentowane przez M. Rosenthala, G. Drauzę oraz M. Schüttego, Rechtsanwälte,

strona wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną są:

Komisja Europejska, reprezentowana przez F. Erlbachera, A. Bouchagiara oraz T. Maxiana Ruschego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

Freistaat Sachsen, reprezentowany przez T. Lübbiga, Rechtsanwalt,

interwenient w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan (sprawozdawca), prezes izby, C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič i I. Jarukaitis, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Tanchev,

sekretarz: D. Dittert, kierownik wydziału,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 23 stycznia 2019 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 3 kwietnia 2019 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: niemiecki.

Wyrok

- 1 Bayerische Motoren Werke AG (zwane dalej „spółką BMW”) wnosi w odwołaniu o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 12 września 2017 r., Bayerische Motoren Werke/Komisja (T-671/14, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2017:599), mocą którego sąd ten oddalił jego skargę o częściowe stwierdzenie nieważności decyzji Komisji (UE) 2016/632 z dnia 9 lipca 2014 r. dotyczącej pomocy państwa SA. 32009 (2011/C) (ex 2010/N), którą Republika Federalna Niemiec zamierzała przyznać spółce BMW w związku z dużym projektem inwestycyjnym w Lipsku (Dz.U. 2016, L 113, s. 1) (zwanej dalej „sporną decyzją”).
- 2 Komisja Europejska wniosła odwołanie wzajemne, w drodze którego wniosła o stwierdzenie nieważności postanowienia prezesa piątej izby Sądu z dnia 11 maja 2015 r., Bayerische Motoren Werke/Komisja (T-671/14, niepublikowanego, zwanego dalej „postanowieniem z dnia 11 maja 2015 r.”, EU:T:2015:322), mocą którego uwzględnił on wniosek Freichsaat Sachsen o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, a także postanowienia dotyczącego dopuszczalności tej interwencji oraz uwzględnienia argumentów przedstawionych przez Freichstaat Sachsen poza tymi, które zostały podniesione przez skarżącą w zaskarżonym wyroku.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 659/1999

- 3 Zgodnie z art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [108 TFUE] (Dz.U. 1999, L 83, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 8, t. 1, s. 339), zmienionego rozporządzeniem Rady (UE) nr 734/2013 z dnia 22 lipca 2013 r. (Dz.U. 2013, L 204, s. 15) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 659/1999”):

„Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

[...]

- b) »istniejąca pomoc« oznacza:

[...]

- (ii) pomoc dozwoloną, czyli takie programy pomocowe i pomoc indywidualną, które zostały dozwolone przez Komisję lub przez Radę [Unii Europejskiej];

[...]

- c) »nowa pomoc« oznacza każdą pomoc, czyli programy pomocowe i pomoc indywidualną, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy.

[...]”.

- 4 Artykuł 2 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zgłoszenie nowej pomocy”, stanowi w ust. 1:

„Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów rozporządzeń przyjętych [wydanych] zgodnie z art. [109 TFUE] lub innych jego przepisów zainteresowane państwo członkowskie zgłasza Komisji w odpowiednim czasie wszelkie plany przyznania nowej pomocy. [...]”.

- 5 Artykuł 7 tego rozporządzenia, zatytułowany „Decyzje Komisji o zakończeniu formalnej procedury dochodzenia [formalnego postępowania wyjaśniającego]”, stanowi:

„[...]

2. W przypadku gdy Komisja stwierdza, gdzie jest to właściwe, po dokonaniu przez zainteresowane państwo członkowskie zmiany, że środek będący przedmiotem zgłoszenia nie stanowi pomocy, ustalenie to zostaje stwierdzone w formie decyzji.

3. W przypadku gdy Komisja stwierdza, gdzie jest to właściwe, po dokonaniu przez zainteresowane państwo członkowskie zmiany, że wątpliwości co do zgodności środka będącego przedmiotem zgłoszenia ze wspólnym rynkiem zostały usunięte, stwierdza w drodze decyzji, że pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem (zwanej dalej »decyzją pozytywną«). W decyzji określone zostaje, który z przewidzianych traktatem wyjątków zastosowano.

[...]”.

- 6 Artykuł 10 rozporządzenia nr 659/1999, zatytułowany „Badanie, żądanie przedstawienia informacji i nakaz udzielenia informacji” stanowi w ust. 1:

„Bez uszczerbku dla art. 20, Komisja może z własnej inicjatywy zbadać informacje dotyczące domniemanej pomocy przyznanej bezprawnie, bez względu na ich źródło.

Komisja bada bez zbędnej zwłoki wszelkie skargi złożone przez zainteresowane strony zgodnie z art. 20 ust. 2 i zapewnia, aby zainteresowane państwo członkowskie było w pełnym zakresie i regularnie informowane o postępach i wynikach tego badania”.

Rozporządzenie (WE) nr 800/2008

- 7 Motywy 2–4 i 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem [wewnętrznym] w zastosowaniu art. [107 i 108 TFUE] (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz.U. 2008, L 214, s. 3), które zostało zastąpione rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu [art. 107 i 108 TFUE] (Dz.U. 2014, L 187 s. 1), mają następujące brzmienie:

„(2) Komisja stosowała art. [107] i [108] [TFUE] w licznych decyzjach i zdobyła wystarczające doświadczenie pozwalające jej określić ogólne kryteria zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem w odniesieniu do pomocy dla [małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)] [...]

(3) Komisja zdobyła również wystarczające doświadczenie w stosowaniu art. [107] i [108] [TFUE] w obszarze pomocy szkoleniowej, pomocy na zatrudnienie, pomocy na ochronę środowiska, pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną oraz pomocy regionalnej w odniesieniu zarówno do MŚP, jak i dużych przedsiębiorstw [...]

(4) W świetle zdobytego doświadczenia uznano, że konieczne są zmiany niektórych warunków określonych w rozporządzeniach [...]. Dla uproszczenia przepisów oraz w celu zapewnienia bardziej skutecznego monitorowania pomocy przez Komisję należy je zastąpić jednym rozporządzeniem. Uproszczenie powinno wynikać między innymi ze wspólnych, zharmonizowanych definicji i wspólnych przepisów horyzontalnych zawartych w rozdziale [I] niniejszego rozporządzenia. [...]

[...]

(7) Pomoc w rozumieniu art. [107] ust. 1 [TFUE], której nie dotyczy niniejsze rozporządzenie, powinna nadal podlegać wymogowi zgłoszenia na mocy art. [108] ust. 3 [TFUE]. Niniejsze rozporządzenie nie ogranicza możliwości zgłaszania przez państwa członkowskie pomocy, której cele odpowiadają celom objętym jego zakresem. Pomoc taka będzie oceniana przez Komisję przede wszystkim w oparciu o warunki określone w niniejszym rozporządzeniu i zgodnie z kryteriami, o których mowa w poszczególnych wytycznych lub zasadach ramowych przyjętych przez Komisję, jeśli dany środek pomocy wchodzi w zakres stosowania takiego instrumentu”.

8 Artykuł 3 rozporządzenia nr 800/2008, zatytułowany „Warunki wyłączenia”, który znajduje się w rozdziale I tego rozporządzenia, noszącym tytuł „Przepisy ogólne”, stanowi:

„1. Programy pomocy spełniające wszystkie warunki przewidziane w rozdziale I oraz w odpowiednich przepisach rozdziału II niniejszego rozporządzenia są zgodne ze wspólnym rynkiem [wewnętrznym] w rozumieniu art. [107] ust. 3 [TFUE] i wyłączone z wymogu zgłoszenia, o którym mowa w art. [108] ust. 3 [TFUE], o ile każda pomoc indywidualna przyznana w ramach takiego programu spełnia wszystkie warunki niniejszego rozporządzenia, a program zawiera wyraźne odesłanie do niniejszego rozporządzenia przez zamieszczenie jego tytułu i danych dotyczących publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2. Pomoc indywidualna udzielana w ramach programu, o którym mowa w ust. 1, jest zgodna ze wspólnym rynkiem [rynkiem wewnętrznym] w rozumieniu art. [107] ust. 3 [TFUE] i wyłączona z wymogu zgłoszenia, o którym mowa w art. [108] ust. 3 [TFUE], o ile pomoc taka spełnia wszystkie warunki przewidziane w rozdziale I oraz w odpowiednich przepisach rozdziału II niniejszego rozporządzenia, a indywidualny środek pomocy zawiera wyraźne odesłanie do odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia przez przywołanie odpowiednich przepisów, tytułu niniejszego rozporządzenia i danych dotyczących jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

3. Pomoc ad hoc spełniająca wszystkie warunki przewidziane w rozdziale I oraz w odpowiednich przepisach rozdziału II niniejszego rozporządzenia jest zgodna ze wspólnym rynkiem [wewnętrznym] w rozumieniu [art. 107] ust. 3 [TFUE] i wyłączona z wymogu zgłoszenia, o którym mowa w art. [108] ust. 3 [TFUE], pod warunkiem że zawiera wyraźne odesłanie do odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia przez przywołanie odpowiednich przepisów, tytułu niniejszego rozporządzenia i danych dotyczących jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”.

9 Artykuł 6 tego rozporządzenia, zatytułowany „Progi pomocy indywidualnej powodujące obowiązek powiadomienia [zgłoszenia]”, znajdujący się w tym samym rozdziale, stanowi w ust. 2:

„Regionalna pomoc inwestycyjna na duże projekty inwestycyjne podlega zgłoszeniu Komisji, jeśli całkowita kwota pomocy ze wszystkich źródeł przekracza 75% maksymalnej kwoty pomocy, jaką otrzymałaby inwestycja, której koszty kwalifikowalne wynoszą 100 mln EUR, przy zastosowaniu standardowego progu pomocy obowiązującego w przypadku dużych przedsiębiorstw zgodnie z zatwierdzoną mapą pomocy regionalnej w dniu przyznania pomocy”.

10 Artykuł 8 tego rozporządzenia, zatytułowany „Efekt zachęty”, stanowi:

„1. Wyłączenie na mocy niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie wyłącznie do pomocy wywołującej efekt zachęty.

[...]

3. Uznaje się, że pomoc przyznana dużym przedsiębiorstwom i objęta niniejszym rozporządzeniem wywołuje efekt zachęty, jeśli oprócz spełnienia warunku określonego w ust. 2 państwo członkowskie, przed przyznaniem pomocy indywidualnej, sprawdziło, że dokumentacja przygotowana przez beneficjenta zakłada spełnienie jednego lub więcej z poniższych kryteriów:

[...]

e) w przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej, o której mowa w art. 13, fakt, że w przypadku braku pomocy projekt nie zostałby zrealizowany w danym obszarze objętym pomocą.

4. Warunki, o których mowa w ust. 2 i 3, nie mają zastosowania do środków fiskalnych, jeżeli spełnione są następujące warunki:

a) środek fiskalny daje uprawnienia do uzyskania pomocy zgodnie z obiektywnymi kryteriami i bez korzystania ze swobody decyzyjnej przez państwo członkowskie; oraz

[...]”.

11 Artykuł 13 rozporządzenia nr 800/2008 noszący tytuł „Regionalna pomoc inwestycyjna i pomoc na zatrudnienie”, zawarty w rozdziale II tego rozporządzenia, zatytułowanym „Przepisy szczególne dotyczące różnych kategorii pomocy”, stanowi w ust. 1:

„Programy regionalnej pomocy inwestycyjnej i pomocy na zatrudnienie są zgodne ze wspólnym rynkiem [wewnętrznym] w rozumieniu art. [107] ust. 3 [TFUE] i wyłączone z wymogu zgłoszenia, o którym mowa w art. [108] ust. 3 [TFUE], o ile spełnione są wszystkie warunki, o których mowa w niniejszym artykule.

[...]”.

Komunikat z 2009 r.

12 Zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie kryteriów dotyczących szczegółowej oceny pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych (Dz.U. 2009, C 223, s. 3, zwanym dalej „komunikatem z 2009 r.”) w szczególności:

„21. W przypadku pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych objętych niniejszym rozdziałem, Komisja zbada szczegółowo, »czy pomoc jest konieczna do stworzenia zachęty dla inwestycji« [...]. Celem takiej szczegółowej oceny jest ustalenie, czy pomoc faktycznie wpływa na zmianę postępowania beneficjenta, tak że podejmuje on (dodatkowe) inwestycje w regionie objętym pomocą. Różne są przyczyny, dla których przedsiębiorstwa preferują lokalizację w konkretnych regionach, nawet bez zagwarantowania jakiegokolwiek pomocy.

22. Uwzględniając ideę słusznego celu wynikającą z polityki spójności oraz wkład pomocy do osiągnięcia tego celu, efekt zachęty można udowodnić w dwóch potencjalnych sytuacjach:

[...]

2) Pomoc zachęca do umieszczenia planowanej inwestycji w danym regionie, a nie w innym miejscu, ponieważ w efekcie kompensuje niedogodności i koszty wynikające z lokalizacji w regionie otrzymującym pomoc.

[...]

25. W sytuacji (2) państwo EFTA może udowodnić zaistnienie efektu zachęty poprzez dostarczenie dokumentów danego przedsiębiorstwa wykazujących, że przeprowadzono porównanie kosztów i korzyści płynących z lokalizacji w regionie otrzymującym pomoc w porównaniu z innym regionem. Powyższe sytuacje porównawcze będą musiały być uznane przez Komisję za realistyczne.

[...]

33. W przypadku sytuacji (2), w ramach zachęty lokalizacyjnej, pomoc uznawana jest zasadniczo za proporcjonalną, jeśli pokrywa ona różnicę kosztów netto poniesionych przez przedsiębiorstwo korzystające z pomocy w celu zainwestowania w regionie otrzymującym pomoc oraz kosztów netto potrzebnych do inwestycji w innym regionie. [...]

[...]

52. Po ustaleniu, że pomoc jest niezbędna jako zachęta w celu przeprowadzenia inwestycji w danym regionie, Komisja porówna skutki pozytywne regionalnej pomocy inwestycyjnej dla dużych projektów inwestycyjnych z jej skutkami negatywnymi. [...]

[...]

56. Komisja może podjąć decyzję akceptującą, warunkową lub zabraniającą udzielenia pomocy [...].

13 W przypisie do punktu 56 tego komunikatu wskazano, że „[j]eśli pomoc przyznana jest na podstawie istniejących programów pomocy regionalnej, należy zwrócić uwagę na fakt, że państwo członkowskie ma możliwość udzielenia takiej pomocy do poziomu odpowiadającego maksymalnej, dopuszczalnej wysokości pomocy, którą, według obowiązujących zasad, może otrzymać inwestycja o kwalifikowalnych kosztach wynoszących 100 mln EUR”.

Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

14 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–5 zaskarżonego wyroku w następujący sposób:

„1. Strona skarżąca [...] jest spółką dominującą grupy Bayerische Motoren Werke [...], której podstawową działalnością jest produkcja pojazdów samochodowych oraz motocykli marki BMW, MINI i Rolls-Royce.

2. W dniu 30 listopada 2010 r. Republika Federalna Niemiec zgłosiła, na podstawie art. 6 ust. 2 rozporządzenia [nr 800/2008] pomoc w kwocie 49 mln EUR, jaką zamierzała przyznać na podstawie Investitionszulagengesetz 2010 (ustawy o dopłatach inwestycyjnych) z dnia 7 grudnia 2008 r., ze zmianami (BGBl. 2008 I, s. 2350, zwanej dalej »IZG«), w celu budowy w Lipsku (Niemcy) zakładu produkującego samochody elektryczne i3 i samochody hybrydowe typu plug-in i8 marki BMW, zgodnie z wytycznymi w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 (Dz.U. 2006, C 54, s. 13 [...]). Zgłoszenie wskazywało, że koszt inwestycji wynosił 392 mln EUR [...] a intensywność pomocy była na poziomie 12,5%. Rzeczywista wypłata pomocy była uzależniona od zatwierdzenia pomocy przez Komisję Europejską.

3. Po uzyskaniu pewnych dodatkowych informacji Komisja podjęła decyzję o wszczęciu w dniu 13 lipca 2011 r. formalnego postępowania wyjaśniającego na mocy art. 108 ust. 2 TFUE, a następnie otrzymała uwagi w tym zakresie od Republiki Federalnej Niemiec. W dniu 13 grudnia 2011 r. decyzja zatytułowana »Pomoc państwa – Niemcy – Pomoc państwa SA.32009 (11/C) (ex

10/N) – LIP – Pomoc na rzecz BMW Leipzig – Zaprośzenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 108 ust. 2 TFUE« została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (Dz.U. 2011, C 363, s. 20). [...]

[...]

5. W dniu 9 lipca 2014 r. Komisja przyjęła [sporną] decyzję, której art. 1 ma następujące brzmienie:

»Pomoc państwa w wysokości 45 257 273 EUR, którą [Republika Federalna] Niem[iec] zamierza[...] przyznać [wnoszącej odwołanie] na inwestycję w Lipsku, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym tylko wtedy, gdy pozostaje ograniczona do kwoty wynoszącej 17 mln EUR (według cen z 2009 r.); kwota wykraczająca poza ten pułap (28 257 273 EUR) jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

W związku z tym pomoc może zostać przyznana tylko do kwoty wynoszącej 17 mln EUR«”.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 19 września 2014 r. wnosząca odwołanie wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.
- 16 W dniu 16 stycznia 2015 r. Freistaat Sachsen złożył wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta po stronie skarżącej.
- 17 Postanowieniem z dnia 11 maja 2015 r. prezes piątej izby Sądu uwzględnił ten wniosek o przystąpienie do sprawy w charakterze interwenienta.
- 18 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił tę skargę w całości.

Żądania stron

- 19 W swoim odwołaniu wnosząca odwołanie wnosi do Trybunału o:
 - uchylenie zaskarżonego wyroku;
 - stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim uznaje ona za niezgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc w wysokości 28 257 273 EUR, odpowiadającą części przedmiotowej pomocy, która przekracza 17 mln EUR, lub, tytułem ewentualnym, na wypadek gdyby Trybunał uznał, że stan postępowania nie pozwala na wydanie orzeczenia, o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd;
 - tytułem żądania ewentualnego – stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim zakazuje ona wszelkiej pomocy wyłączonej z obowiązku zgłoszenia na podstawie art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, przyznanej w ramach omawianego projektu inwestycyjnego, i uznaje ją za niezgodną z rynkiem wewnętrznym, w zakresie, w jakim przekracza ona kwotę 17 mln EUR, oraz
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania w pierwszej instancji, jak też postępowania odwoławczego.
- 20 Komisja wnosi o oddalenie odwołania i o obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania.

- 21 Freistaat Sachsen występuje z tymi samymi żądaniami co wnosząca odwołanie mającymi na celu stwierdzenie nieważności decyzji i żąda obciążenia Komisji kosztami postępowania w pierwszej instancji i w postępowaniu odwoławczym.
- 22 W odwołaniu wzajemnym Komisja wnosi do Trybunału o:
- uchylenie postanowienia z dnia 11 maja 2015 r.;
 - uchylenie zawartego w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie dopuszczalności interwencji i uwzględnienia argumentów przedstawionych przez interwenienta niezależnie od argumentów podniesionych przez wnoszącą odwołanie;
 - wydanie orzeczenia, jako sąd w pierwszej instancji w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta i oddalenie tego wniosku jako bezzasadnego;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.
- 23 Wnosząca odwołanie i Freistaat Sachsen wnoszą o oddalenie odwołania wzajemnego i obciążenie Komisji kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania wzajemnego

- 24 W odwołaniu wzajemnym Komisja zarzuca Sądowi, że dopuścił się naruszenia procedury w rozumieniu art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które to naruszenie zagraża jej interesom poprzez decyzję o dopuszczeniu Freistaat Sachsen do postępowania w charakterze interwenienta popierającego żądania skarżącej na podstawie art. 40 akapit drugi statutu. W uzasadnieniu odwołania wnosząca odwołanie podnosi trzy zarzuty oparte zasadniczo na naruszeniu tego przepisu, a także na błędnej kwalifikacji okoliczności faktycznych.
- 25 Skarżąca i Freistaat Sachsen uważają, że odwołanie wzajemne jest niedopuszczalne. W każdym razie odwołanie wzajemne jest ich zdaniem bezzasadne.
- 26 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 256 ust. 1 akapit drugi TFUE od orzeczeń wydanych przez Sąd przysługuje, „na warunkach i w zakresie określonym przez Statut [Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej]”, prawo odwołania się do Trybunału Sprawiedliwości, ograniczone do kwestii prawnych.
- 27 W tym względzie art. 56 akapit pierwszy Statutu Trybunału Unii Europejskiej stanowi, że odwołanie może zostać wniesione do Trybunału Sprawiedliwości w terminie dwóch miesięcy od zawiadomienia o orzeczeniu, od którego wnoszone jest odwołanie, od orzeczeń Sądu kończących postępowanie w sprawie i orzeczeń tego Sądu częściowo rozstrzygających spór co do istoty lub rozstrzygających kwestię proceduralną dotyczącą zarzutu braku właściwości lub niedopuszczalności.
- 28 Ponadto art. 57 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowi, że odwołanie może zostać wniesione do tego ostatniego od orzeczenia Sądu oddalającego wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożony na podstawie art. 40 akapit drugi tego statutu w terminie dwóch tygodni od doręczenia decyzji o odrzuceniu przez każdą osobę, której wniosek został odrzucony.
- 29 Należy stwierdzić, że orzeczenie, mocą którego Sąd uwzględnia wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożony na podstawie wspomnianego art. 40 akapit drugi, nie jest objęte zakresem żadnego z tych dwóch przepisów.

- 30 Po pierwsze bowiem, takie orzeczenie nie rozstrzyga sporu co do istoty i nie podważa również kwestii incydentalnej wynikającej z zarzutu braku właściwości lub niedopuszczalności w rozumieniu art. 56 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, czego zresztą Komisja nie kwestionuje w odwołaniu wzajemnym.
- 31 Po drugie orzeczenie, na mocy którego Sąd uwzględnia wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, nie odpowiada temu, o którym mowa w art. 57 akapit pierwszy tego statutu, zgodnie z którym to artykułem, wręcz przeciwnie, jedynie odrzucenie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta może być przedmiotem odwołania przez wnioskującego o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.
- 32 Z przepisów tych wynika, że statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie przyznaje stronie postępowania w pierwszej instancji możliwości wniesienia do Trybunału odwołania od orzeczenia, mocą którego Sąd uwzględnia wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.
- 33 Wynika z tego, że – jak zresztą przyznaje Komisja – postanowienie z dnia 11 maja 2015 r., na mocy którego Sąd uwzględnił wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożony przez tę instytucję na podstawie art. 40 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nie mogło stanowić przedmiotu odwołania głównego.
- 34 Komisja utrzymuje jednak, że orzeczenie Sądu o dopuszczeniu tego interwenienta może stanowić przedmiot odwołania wzajemnego na podstawie art. 178 § 1 i 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, skierowanego przeciwko zaskarżonemu wyrokowi, który zamyka postępowanie w pierwszej instancji, ponieważ dopuszczenie interwenienta stanowi uchybienie proceduralne w rozumieniu art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej naruszające jego interesy.
- 35 Powyższa argumentacja jest chybiona.
- 36 W tym względzie z jednej strony art. 178 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowi, że żądanie odwołania wzajemnego może mieć na celu uchylenie „orzeczenia Sądu”.
- 37 O ile prawdą jest, że przepis ten, w przeciwieństwie do art. 169 § 1 tego regulaminu, nie uściśla, że stwierdzenie nieważności, które ma na celu odwołanie, powinno dotyczyć orzeczenia Sądu „w brzmieniu zawartym w sentencji”, o tyle w każdym razie – jak zauważono już w pkt 31 niniejszego wyroku – orzeczenie, na mocy którego Sąd uwzględnia wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, nie stanowi decyzji, od której przysługuje odwołanie w rozumieniu art. 56 akapit pierwszy i art. 57 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 38 Z drugiej strony art. 178 § 2 tegoż regulaminu przewiduje, że żądanie odwołania wzajemnego może mieć również na celu uchylenie „rozstrzygnięcia, wyraźnego lub dorozumianego, w przedmiocie dopuszczalności skargi do Sądu”.
- 39 Tymczasem decyzja, na mocy której Sąd uwzględnia wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, nie ma wpływu na dopuszczalność skargi głównej, ponieważ interwencja ta ma charakter akcesoryjny w stosunku do tej ostatniej (zob. podobnie wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja, C-449/14 P, EU:C:2016:848, pkt 121; a także postanowienie z dnia 19 lipca 2017 r., Lysoform Dr. Hans Rosemann i Ecolab Deutschland/ECHA, C-663/16 P, niepublikowane, EU:C:2017:568, pkt 47).
- 40 Wynika z tego, że prawo Unii nie zawiera żadnego przepisu mogącego stanowić podstawę prawną przyznającą stronie prawo do wniesienia do Trybunału odwołania od orzeczenia, w którym Sąd dopuścił wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.

- 41 Żaden z argumentów przytoczonych przez Komisję nie jest w stanie podważyć tego wniosku.
- 42 W pierwszej kolejności w zakresie, w jakim Komisja utrzymuje, że przyjęcie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta z naruszeniem art. 40 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowi „naruszenie procedury” w rozumieniu art. 58 akapit pierwszy tego statutu, wpływające niekorzystnie na jej interesy, wystarczy wskazać, że jedynym celem tego ostatniego przepisu jest określenie kwestii prawnych, które mogą być podniesione na poparcie odwołania, a nie określenie kategorii orzeczeń, które mogą być przedmiotem odwołania, o których mowa w art. 56 akapit pierwszy i art. 57 akapit pierwszy tego statutu. Artykuł 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie może zatem rozszerzać tej kategorii orzeczeń poza to, co przewidują te przepisy.
- 43 W drugiej kolejności w zakresie, w jakim Komisja twierdzi, że z orzecznictwa będącego konsekwencją wyroku z dnia 29 listopada 2007 r., Stadtwerke Schwäbisch Hall i in./Komisja (C-176/06 P, niepublikowanego, EU:C:2007:730), wynika, że Trybunał jest zobowiązany zbadać z urzędu dopuszczalność wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożonego przed Sądem, jeżeli interwenient wniósł odwołanie wzajemne lub, jak w niniejszej sprawie, w odpowiedzi na odwołanie główne, jej argumentacja jest bezzasadna.
- 44 Co prawda, jak Trybunał przypomniał w pkt 18 tego wyroku, Trybunał, rozpoznając odwołanie na podstawie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest zobowiązany do wypowiedzenia się, w razie potrzeby z urzędu, w przedmiocie dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności, a zatem w przedmiocie bezwzględnej przeszkody procesowej opartej na naruszeniu przesłanki ustanowionej w art. 230 [263] akapit czwarty TFUE mówiącej, że skarżący może żądać stwierdzenia nieważności aktu, którego nie jest adresatem, wyłącznie w sytuacji, gdy decyzja dotyczy skarżącego bezpośrednio i indywidualnie.
- 45 Tym samym istnienie interesu prawnego skarżącego uprawniającego go do wniesienia skargi w rozumieniu tego przepisu warunkuje dopuszczalność skargi wniesionej przez niego do Sądu w celu uzyskania stwierdzenia nieważności decyzji. Natomiast uwzględnienie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożonego na podstawie art. 40 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co wynika już z pkt 39 niniejszego wyroku, nie ma wpływu na dopuszczalność takiej skargi. Nie można zatem wywodzić jakiegokolwiek analogii z orzecznictwa wynikającego z wyroku z dnia 29 listopada 2007 r., Stadtwerke Schwäbisch Hall i in./Komisja (C-176/06 P, niepublikowanego, EU:C:2007:730).
- 46 W trzeciej kolejności w zakresie, w jakim Komisja starała się na rozprawie przytoczyć argument oparty na wyroku z dnia 14 kwietnia 2005 r., Gaki-Kakouri/Trybunał Sprawiedliwości (C-243/04 P, niepublikowanym, EU:C:2005:238), w którym Trybunał zbadał w pkt 33 i 34 zarzut naruszenia przez Sąd art. 48 § 1 swojego regulaminu postępowania w zakresie przedstawienia spóźnionych dowodów, wystarczy stwierdzić, że taki zarzut zmierzał w tej sprawie do uzyskania stwierdzenia nieważności orzeczenia Sądu w rozumieniu art. 56 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, czyli w tym przypadku orzeczenia rozstrzygającego spór co do istoty.
- 47 Tymczasem nie jest to właśnie przedmiotem odwołania wzajemnego wniesionego przez Komisję w niniejszej sprawie. Jak ta ostatnia wyraźnie wskazała w odwołaniu, zmierza ono bowiem do stwierdzenia nieważności nie zaskarżonego wyroku, który rozstrzyga co do istoty sprawy, lecz jedynie orzeczenia, mocą którego Sąd uwzględnił wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, który to wniosek nie jest „orzeczeniem” w rozumieniu tegoż art. 56 akapit pierwszy.
- 48 W czwartej kolejności Komisja podnosi, że uwzględnienie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w pierwszej instancji wywołuje samodzielne skutki prawne naruszające jej status w postępowaniu w ramach odwołania. W istocie interwenient mógłby, poprzez swoje argumenty, rozszerzyć przedmiot sporu przed Sądem, w związku z czym zarówno Trybunał w ramach odwołania,

jak i Sąd, w razie uchylenia zaskarżonego wyroku, musiałyby zbadać dodatkowe argumenty. Ponadto Sąd byłby w stanie rozwinąć, poza jakąkolwiek kontrolą sądową sprawowaną przez Trybunał, linię orzeczniczą, która mogłaby naruszać przesłanki określone w art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ponadto interwenient dopuszczony z naruszeniem tego przepisu mógłby wnieść odwołanie od orzeczenia Sądu.

- 49 W tym względzie należy przede wszystkim zauważyć, że wbrew twierdzeniom Komisji dopuszczenie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta nie może w żadnym wypadku prowadzić do rozszerzenia przedmiotu sporu przed Sądem.
- 50 Zgodnie bowiem z art. 40 akapit czwarty statutu Trybunału Sprawiedliwości strona, która jest dopuszczona do sprawy w charakterze interwenienta w sporze przed Trybunałem, nie może zmieniać przedmiotu skargi, który został określony przez żądania i zarzuty stron sporu. Wynika stąd, że dopuszczalne są jedynie te argumenty interwenienta, które wpisują się w ramy wyznaczone przez te żądania i zarzuty [zob. w szczególności wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja, C-449/14 P, EU:C:2016:848, pkt 114; a także z dnia 25 października 2017 r., Komisja/Rada (CMR-15), C-687/15, EU:C:2017:803, pkt 23]. Interwenient nie ma prawa podnosić nowych zarzutów, innych niż zarzuty podniesione przez stronę skarżącą (wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja, C-449/14 P, EU:C:2016:848, pkt 121).
- 51 Następnie w zakresie, w jakim Komisja za pomocą swoich argumentów podnosi, że dopuszczenie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta może mieć wpływ na prawo do skutecznej ochrony sądowej, którą dysponuje, należy podkreślić, że prawo Unii, a w szczególności art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w świetle gwarancji zawartych w art. 18 i w art. 19 ust. 2 tej karty nie wymaga istnienia dwuinstancyjnego postępowania sądowego. Istotne jest bowiem jedynie wniesienie skargi do sądu. Zasada skutecznej ochrony sądowej przyznaje jednostce prawo dostępu do sądu, a nie do kilku instancji sądowych (zob. w szczególności wyroki: z dnia 28 lipca 2011 r., Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, pkt 69; z dnia 30 maja 2013 r., F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 44; a także z dnia 19 czerwca 2018 r., Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, pkt 57).
- 52 Tymczasem w niniejszej sprawie bezsporne jest, że Komisja była w stanie przedstawić swoje uwagi w przedmiocie dopuszczalności wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w świetle wymogów przewidzianych w art. 40 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 53 Ponadto należy podkreślić, że o ile Sąd uwzględnił skargę o stwierdzenie nieważności wniesioną przez stronę skarżącą, o tyle Komisja ma prawo zakwestionować w ramach odwołania argumenty podniesione przez interwenienta na poparcie żądań strony wnoszącej odwołanie, które w razie potrzeby Sąd uznałby za uzasadnione.
- 54 Wreszcie, prawdą jest, że stronie dopuszczonej do udziału w postępowaniu przed Sądem, innej niż państwo członkowskie lub instytucja Unii Europejskiej, przysługuje, na mocy art. 56 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, status „strony” dla wniesienia odwołania do Sądu i że w związku z tym może ona podnieść wszelkie zarzuty mające na celu zakwestionowanie zgodności z prawem zaskarżonej decyzji. Z przepisu tego wynika również, że ze względu na to, iż interwenient przed Sądem jest uznany również za „stronę” przed tym sądem, a nie za „interwenienta”, jeżeli odwołanie zostaje wniesione przez inną stronę, ma prawo złożyć odpowiedź na odwołanie na podstawie art. 172 regulaminu postępowania przed Trybunałem (wyrok z dnia 11 lutego 1999 r., Antillean Rice Mills i in./Komisja, C-390/95 P, EU:C:1999:66, pkt 20–22).

- 55 Jednakże należy zauważyć, że każda osoba może, na podstawie art. 40 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, interweniować w ramach postępowania odwoławczego, jeżeli może uzasadnić interes w rozstrzygnięciu sprawy przed Trybunałem. Ponadto zgodnie z art. 56 akapit drugi tego statutu interwenient przed Sądem może wnieść odwołanie jedynie wtedy, gdy wykaże, że orzeczenie Sądu dotyczyło go w sposób bezpośredni. Wreszcie, niezależnie od wszystkiego, każda strona w postępowaniu odwoławczym ma prawo, jak wynika to już z pkt 53 niniejszego wyroku, do zakwestionowania zarzutów i argumentów podniesionych przed Sądem przez interwenienta, który uczestniczy w tym postępowaniu.
- 56 W związku z tym odwołanie wzajemne wniesione przez Komisję należy oddalić jako niedopuszczalne.

W przedmiocie odwołania głównego

- 57 Wnosząca odwołanie, popierana przez Freistaat Sachsen, podnosi dwa zarzuty. Zarzut pierwszy oparty jest na naruszeniu art. 107 ust. 3 TFUE. Zarzut drugi dotyczy naruszenia art. 288 TFUE, art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008, a także zasady niedyskryminacji.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

- 58 W zarzucie pierwszym, podzielonym na cztery części, wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd naruszył art. 107 ust. 3 TFUE, orzekając w pkt 145–149 zaskarżonego wyroku, że sporna pomoc nie była konieczna z tego tylko powodu, że jej kwota przekracza, z naruszeniem pkt 33 komunikatu z 2009 r., różnicę kosztów netto inwestycji w regionie korzystającej z pomocy oraz kosztów netto inwestycji w innym regionie, bez sprawdzenia, czy pomoc ta skutkowałą zakłóceniem konkurencji.

W przedmiocie części od pierwszej do trzeciej zarzutu pierwszego

– Argumenty stron

- 59 W pierwszej części zarzutu pierwszego wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd oparł się na domniemaniu, zgodnie z którym wszelka pomoc, która nie jest konieczna w celu zrekompensowania różnicy kosztów między inwestycją w regionie objętym pomocą a inwestycją w innym regionie, prowadzi do zakłócenia konkurencji.
- 60 Takie domniemanie jest jednak sprzeczne z art. 107 TFUE, ponieważ ocena pomocy w świetle tego przepisu wymaga zbadania ryzyka zakłócenia konkurencji w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, ustalenia skutków pomocy w okolicznościach niniejszej sprawy, zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, a także wyważenia negatywnych i pozytywnych skutków tej pomocy. Komisja jest zatem zobowiązana do zdefiniowania rynku właściwego i określenia pozycji zajmowanej przez skarżącą na tym rynku.
- 61 W części drugiej zarzutu pierwszego wnosząca odwołanie podnosi, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z orzecznictwem Trybunału.
- 62 Z orzecznictwa tego wynika bowiem, a w szczególności z pkt 57 wyroku z dnia 30 kwietnia 2009 r., Komisja/Włochy i Wam (C-494/06 P, EU:C:2009:272), że Komisja ma obowiązek zbadania, czy pomoc może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję, i zawarcia w swej decyzji istotnych wskazówek co do jej przewidywalnych skutków.
- 63 Ponadto Trybunał orzekł w pkt 41 wyroku z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in. (C-526/14, EU:C:2016:570), że przyjęcie komunikatu nie zwalniało Komisji z ciężącego na niej obowiązku, przy stosowaniu art. 107 ust. 3 TFUE, zbadania szczególnych okoliczności.

- 64 Wreszcie z wyroku z dnia 6 września 2017 r., Intel/Komisja (C-413/14 P, EU:C:2017:632), wynika, że skoro przepisy dotyczące pomocy państwa stanowią część reguł konkurencji przewidzianych w traktacie FUE, to nie byłoby spójne, by zrezygnować z badania skutków pomocy w ramach stosowania art. 107 TFUE, podczas gdy tego rodzaju badanie jest wymagane do zastosowania art. 101 TFUE i 102 TFUE.
- 65 W trzeciej części zarzutu pierwszego wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd naruszył prawo, ponieważ nie orzekł, iż Komisja w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE nie wykonała swoich uprawnień dochodzeniowych w celu usunięcia niepewności co do definicji rynku właściwego i jej pozycji na tym rynku, pomimo tego, że same te elementy uzasadniały wszczęcie tego postępowania.
- 66 Tymczasem z komunikatu z 2009 r. wynika, że Komisja jest zobowiązana do określenia rynków właściwych i uznania każdej istotnej części rynku za wskaźnik zakłócenia konkurencji, a ich ocenę należy uszczegółowić w ramach pogłębionej analizy.
- 67 Gdyby Komisja w niniejszym przypadku określiła w prawidłowy sposób właściwy rynek i udziały w rynku, stwierdziłaby, że wymiana handlowa nie mogła zostać naruszona w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, i nie uznałaby za konieczne zredukowania kwoty pomocy.
- 68 Komisja uważa, że trzy pierwsze części zarzutu pierwszego są niedopuszczalne, twierdząc zasadniczo, iż stanowią one nowe zarzuty lub nie spełniają wymogów określonych w regulaminie Trybunału. Komisja uważa w każdym razie, że te części zarzutu pierwszego są bezzasadne.

– Ocena Trybunału

- 69 Co się tyczy dopuszczalności trzech pierwszych części zarzutu pierwszego, należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że zgodnie z art. 170 ust. 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem odwołanie nie może zmieniać przedmiotu sporu przed Sądem. Właściwość Trybunału w postępowaniu odwoławczym jest bowiem ograniczona do oceny prawnego rozstrzygnięcia zarzutów, w przedmiocie których toczył się spór w pierwszej instancji. Strona nie może więc podnieść po raz pierwszy przed Trybunałem zarzutu, którego nie podniosła przed Sądem, gdyż byłoby to równoznaczne z umożliwieniem jej zwrócenia się do Trybunału, którego właściwość w postępowaniu odwoławczym jest ograniczona, ze sprawą o szerszym zakresie niż sprawa rozpoznawana przez Sąd (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 17 września 2015 r., Total/Komisja, C-597/13 P, EU:C:2015:613, pkt 22; a także z dnia 20 grudnia 2017 r., Comunidad Autónoma de Galicia i Retegal/Komisja, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, pkt 88).
- 70 W niniejszym przypadku jednak Komisja niesłusznie zarzuca wnoszącej odwołanie podniesienie po raz pierwszy na etapie niniejszego odwołania naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE na poparcie trzech pierwszych części zarzutu pierwszego. Nawet bowiem jeśli skarżąca powołuje się w argumentacji przedstawionej na poparcie tej części zarzutu pierwszego na ten przepis, to należy stwierdzić, że poprzez tę argumentację wnosząca odwołanie jednoznacznie zarzuca Sądowi naruszenie nie tego przepisu, lecz art. 107 ust. 3 TFUE ze względu na to, że Sąd w zaskarżonym wyroku dokonał w ramach oceny zgodności pomocy błędnej oceny jej konieczności.
- 71 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału z art. 256 ust. 1 akapit drugi TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz art. 168 § 1 lit. d) regulaminu postępowania przed Trybunałem wynika, że w odwołaniu należy dokładnie wskazać zakwestionowane części wyroku, o którego uchylenie wniesiono, oraz zawrzeć argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie. W tym względzie w art. 169 § 2 przywołanego regulaminu sformułowany został wymóg, aby podnoszone

zarzuty i argumenty prawne wskazywały precyzyjnie motywy orzeczenia Sądu, które wnoszący odwołanie kwestionuje (wyrok z dnia 20 września 2016 r., *Mallis i in./Komisja i EBC*, od C-105/15 P do C-109/15 P, EU:C:2016:702, pkt 33, 34 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 72 W niniejszym przypadku jednak również niesłusznie Komisja podnosi, że pierwsza i trzecia część zarzutu pierwszego nie spełniają tych wymogów. Z argumentacji przedstawionej przez wnoszącą odwołanie na poparcie tej części zarzutu pierwszego wynika bowiem jasno, że zarzuca ona Sądowi, odsyłając w sposób wyraźny do pkt 145–149 zaskarżonego wyroku, że Sąd naruszył prawo, nie przeprowadzając w ramach oceny zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem, po pierwsze, badania, czy mogła ona powodować zakłócenia konkurencji na danym rynku, a po drugie, próby zdefiniowania właściwego rynku, jak również pozycji, jaką wnosząca odwołanie zajmuje na tym rynku.
- 73 W trzeciej kolejności, na koniec, w odniesieniu do twierdzenia Komisji, że część druga zarzutu pierwszego jest niedopuszczalna w zakresie, w jakim opiera się ona na naruszeniu art. 107 ust. 3 TFUE, należy stwierdzić, że twierdzenia sformułowane przez tę instytucję, w których zarzuciła skarżącej podniesienie „zarzutu niedopuszczalności co do istoty sprawy”, nie pozwalają zrozumieć uzasadnienia, dla którego ta część zarzutu miałyby być niedopuszczalne.
- 74 Wynika z tego, że trzy pierwsze części zarzutu pierwszego są dopuszczalne.
- 75 Co się tyczy zasadności tej części zarzutu pierwszego, należy przypomnieć, że w ramach analizy podniesionych przez skarżącą zarzutów dotyczących zgodności z art. 107 ust. 3 TFUE spornej pomocy regionalnej dla dużego projektu inwestycyjnego Sąd stwierdził przede wszystkim w pkt 83–142 zaskarżonego wyroku, które nie są przedmiotem niniejszego odwołania, że efekt zachęty i proporcjonalność rozpatrywanej pomocy, której wysokość wyniosła 49 mln EUR, odpowiadały zgodnie z – odpowiednio – pkt 21, 22 i 25 komunikatu z 2009 r. oraz pkt 33 tej decyzji różnicy między kosztami netto inwestycji w Monachium (Niemcy) a kosztami inwestycji w Lipsku, równej w niniejszej sprawie i co wynika w szczególności z pkt 119 i 131 tego wyroku, kwocie w wysokości 17 mln EUR.
- 76 Ponadto w pkt 143–150 zaskarżonego wyroku Sąd oddalił podniesione przez skarżącą zarzuty dotyczące braku zbadania przez Komisję istnienia zakłócenia konkurencji. W tym względzie Sąd orzekł w pkt 145 i 146 tego wyroku, że skoro proporcjonalność rozpatrywanej pomocy nie została wykazana na podstawie pkt 33 komunikatu z 2009 r. w odniesieniu do jej części przekraczającej kwotę 17 mln EUR, to Komisja mogła przyjąć domniemanie, że pomoc ta wywiera negatywny skutek w wyniku ewentualnego zakłócenia konkurencji. W pkt 147–149 tego wyroku Sąd uznał, że ocena ta została potwierdzona w szczególności w pkt 7 i 52 tego komunikatu, z których jego zdaniem wynika, że Komisja powinna dokonać wyważenia pozytywnych i negatywnych skutków pomocy, o której mowa w tym komunikacie, ze względu na to, że wykazała ona, iż pomoc była konieczna ze względu na zachętę do realizacji inwestycji w danym regionie. Sąd wywiódł stąd, że w niniejszej sprawie Komisja nie musiała przeprowadzać analizy ekonomicznej rzeczywistej sytuacji na danym rynku.
- 77 Za pomocą argumentów, które rozwija na poparcie trzech pierwszych części zarzutu pierwszego, wnosząca odwołanie zmierza w istocie do podważenia tej ostatniej oceny, zarzucając Sądowi, iż orzekł, że omawiana pomoc nie przestrzegała wymogu proporcjonalności, przewidzianego w pkt 33 komunikatu z 2009 r., jedynie na tej podstawie, że wysokość tej pomocy przekraczała, z naruszeniem tego przepisu, różnicę między kosztami netto poniesionymi przez inwestycję w regionie korzystającej z pomocy i kosztami netto inwestycji w innym regionie, nie wykazując po dokonaniu wyważenia pozytywnych i negatywnych skutków tej pomocy, że pomoc ta spowodowałaby zakłócenie konkurencji na danym rynku.

- 78 Należy stwierdzić, że w drodze tych argumentów skarżąca nie kwestionuje ważności komunikatu z 2009 r. w świetle zasad traktatu FUE, wśród których znajduje się w szczególności art. 107 ust. 3. W szczególności należy zauważyć, że wnosząca odwołanie nie zmierza do podważenia w niniejszym odwołaniu oddalenia przez Sąd, w pkt 96 zaskarżonego wyroku, argumentów, które podniosła ona w tym celu w pierwszej instancji.
- 79 W tym kontekście w celu zbadania niniejszego zarzutu należy przypomnieć, że ocena zgodności środków pomocy z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE należy do wyłącznych kompetencji Komisji, działającej pod kontrolą sądów Unii (wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 80 W tym względzie Komisji przysługuje szeroki zakres uznania, z czym wiąże się dokonywanie złożonych ocen ekonomicznych i społecznych (wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 81 Przy wykonywaniu uprawnień dyskrejonalnych Komisja może wydawać wytyczne w celu ustalania kryteriów, na podstawie których zamierza ona oceniać zgodność z rynkiem wewnętrznym środków pomocy planowanych przez państwa członkowskie (wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 39).
- 82 Przyjmując takie normy postępowania i ogłaszając poprzez publikację, że będzie ona je stosować od tej pory do przypadków w nich przewidzianych, Komisja sama wyznacza sobie granice swobodnego uznania i zasadniczo nie może odejść od tych norm bez narażania się w danym przypadku na sankcję za naruszenie ogólnych zasad prawa, takich jak zasada równego traktowania lub zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań (wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 83 Jest prawdą, jak słusznie podkreśla skarżąca, że Komisja nie może zrezygnować poprzez przyjęcie norm postępowania z zakresu swobodnego uznania przyznanego jej przez art. 107 ust. 3 TFUE. W związku z tym przyjęcie komunikatu z 2009 r. nie zwalnia Komisji z obowiązku zbadania szczególnych wyjątkowych okoliczności, na które powołuje się dane państwo członkowskie, w konkretnym przypadku w celu wystąpienia o bezpośrednie zastosowanie art. 107 ust. 3 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 84 Jednakże w niniejszej sprawie, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 60 opinii, ani skarżąca, ani Freistaat Sachsen nie podniosły, że Republika Federalna Niemiec powołała się na szczególne okoliczności uzasadniające bezpośrednie zastosowanie art. 107 ust. 3 TFUE do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy.
- 85 Tymczasem w ramach niniejszego odwołania nie jest kwestionowane, że Sąd słusznie orzekł w pkt 83–142 zaskarżonego wyroku, iż sporna pomoc nie przestrzegała – jak wynika z pkt 75 niniejszego wyroku – wymogu proporcjonalności, który został przewidziany w pkt 33 komunikatu z 2009 r., ze względu na to, że kwota tej pomocy przekraczała różnicę między kosztami netto inwestycji w Monachium a kosztami inwestycji w Lipsku, która odpowiada ponadto kwocie pomocy uznanej za konieczną dla efektu zachęty, zgodnie z pkt 21, 22 i 25 tego komunikatu. Jak bowiem stwierdził Sąd w pkt 118 i 145 zaskarżonego wyroku, zgodnie z pkt 29 tego komunikatu, „aby uznać pomoc regionalną za proporcjonalną, jej wysokość oraz intensywność muszą być ograniczone do minimum potrzebnego do przyciągnięcia inwestycji do danego regionu korzystającego z pomocy”.
- 86 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Sąd dokonał prawidłowej wykładni pkt 52 komunikatu z 2009 r., uznając w pkt 148 zaskarżonego wyroku, że Komisja nie była zobowiązana do dokonania wyważenia, z jednej strony, pozytywnych skutków tej pomocy, które zgodnie z pkt 11–36 tego

komunikatu wynikają z badania efektu zachęty i proporcjonalności pomocy, a z drugiej strony, negatywnych skutków tej pomocy, które z kolei oznaczają, zgodnie z pkt 37–51 tego komunikatu, ocenę wpływu tej pomocy na konkurencję na rynku właściwym.

- 87 To prawda, że z brzmienia pkt 52 komunikatu z 2009 r. wynika, że gdy Komisja ustaliła, iż pomoc nie jest konieczna „jako zachęta” w celu przeprowadzenia inwestycji w danym regionie, jest zwolniona z obowiązku porównania pozytywnych i negatywnych skutków pomocy regionalnej dla dużego projektu inwestycyjnego.
- 88 Niemniej jednak, jak wynika już z pkt 85 niniejszego wyroku i jak zauważył zasadniczo sam Sąd w pkt 108 i 128 zaskarżonego wyroku, co nie zostało zakwestionowane przez wnoszącą odwołanie w ramach niniejszego odwołania, przesłanka dotycząca efektu zachęty w niniejszej sprawie pokrywa się z przesłanką dotyczącą proporcjonalności pomocy, ponieważ wysokość spornej pomocy, która została uznana za spełniającą tę ostatnią przesłankę, odpowiada dokładnie kwocie koniecznej z tytułu efektu zachęty.
- 89 Ponadto, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 51 opinii, pomoc, której kwota przekracza to, co jest konieczne do zrealizowania inwestycji w regionie otrzymującym pomoc, nie może zostać uznana za zgodną z prawem tylko z tego powodu, że nie wywiera negatywnego wpływu na konkurencję.
- 90 Wobec tego stwierdziwszy, że sporna pomoc nie przestrzegała wymogu proporcjonalności, który został przewidziany w pkt 33 komunikatu z 2009 r., Sąd mógł słusznie wywnioskować w pkt 146 zaskarżonego wyroku, że Komisja, zgodnie z pkt 52 tego komunikatu, mogła domniemywać w ramach badania zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem w świetle przesłanek ustanowionych w tym komunikacie, że prowadzi ona do zakłócenia konkurencji na danym rynku.
- 91 Z tego wynika, że z tych samych względów Komisja nie była również zobowiązana do określenia właściwego rynku w celu dokonania w świetle tych samych przesłanek oceny zgodności spornej pomocy z rynkiem wewnętrznym. Sąd nie naruszył zatem prawa, orzekając w pkt 149 zaskarżonego wyroku, że do celów tej oceny Komisja nie ma obowiązku określenia pozycji zajmowanej przez skarżącą na tym rynku.
- 92 Należy uściślić, że wbrew temu, co sugeruje skarżąca, z powyższego w żaden sposób nie wynika, że Komisja jest zwolniona z obowiązku wykazania – w celu zakwalifikowania danego środka jako „pomocy państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE – że spełnia ona wszystkie przesłanki wskazane w tym przepisie, w szczególności że ów środek zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem (zobacz w szczególności wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r. Komisja/World Duty Free Group i in., C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981, pkt 53).
- 93 Należy bowiem przypomnieć, że badanie zgodności środka krajowego na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE wymaga w każdym razie, by środek ten stanowił „pomoc państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 94 Wynika z tego, że Komisja w celu stwierdzenia istnienia „pomocy państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE pozostaje zobowiązana do zbadania, czy rozpatrywany środek jest w stanie zakłócić konkurencję, przedstawiając w swej decyzji wszystkie istotne informacje dotyczące jego przewidywalnych skutków (zob. wyrok z dnia 30 kwietnia 2009 r., Komisja/Włochy i Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, pkt 57).
- 95 Należy jednak przypomnieć, że wnosząca odwołanie nie powołuje się dla poparcia niniejszego zarzutu, jak to zostało wskazane w pkt 70 niniejszego wyroku, ani ponadto dla poparcia zarzutu drugiego odwołania na żaden argument oparty na naruszeniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 96 W konsekwencji należy oddalić trzy pierwsze części zarzutu pierwszego jako bezzasadne.

W przedmiocie części czwartej zarzutu pierwszego

– Argumenty stron

- 97 W czwartej części zarzutu pierwszego wnosząca odwołanie utrzymuje, że Sąd dopuścił się przeinaczenia okoliczności faktycznych i dowodów, uznając, że pomoc w wysokości 17 mln EUR jest wystarczająca do podjęcia decyzji o inwestycji. Pomoc ta nie została bowiem uwzględniona w ramach procesu decyzyjnego skarżącej, ponieważ decyzja dotycząca wyboru lokalizacji została podjęta z powodu przyznania pomocy w wysokości około 50 mln EUR.
- 98 Komisja utrzymuje, że czwarta część zarzutu pierwszego jest niedopuszczalna, a w każdym razie bezzasadna.

– Ocena Trybunału

- 99 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarżący powinien, na podstawie art. 256 TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i art. 168 § 1 lit. d) regulaminu postępowania przed Trybunałem, wskazać dokładnie dowody, które zostały przeinaczone przez Sąd, oraz wykazać błędy w analizie, które w jego ocenie doprowadziły Sąd do tego przeinaczenia. Ponadto tego rodzaju przeinaczenie musi w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy, bez konieczności dokonywania nowej oceny faktów i dowodów (zob. w szczególności wyrok z dnia 6 listopada 2018 r., Scuola Elementare Maria Montessori/Komisja, Komisja/Scuola Elementare Maria Montessori i Komisja/Ferracci, od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, pkt 86).
- 100 Tymczasem w niniejszej sprawie należy stwierdzić, że wnosząca odwołanie ogranicza się do zarzucenia Sądowi, iż przeinaczył okoliczności faktyczne i dowody, ponieważ uznał, że pomoc w wysokości 17 mln EUR była wystarczająca dla skłonienia jej do dokonania przedmiotowej inwestycji, bez wskazania, z naruszeniem wymogów przypomnianych w pkt 71 niniejszego wyroku, spornych punktów uzasadnienia zaskarżonego wyroku ani wyjaśnienia powodów, dla których Sąd dokonał w tym względzie ustaleń w oczywisty sposób sprzecznych z treścią akt sprawy lub przypisał im zakres, którego ewidentnie nie mają.
- 101 Z powyższego wynika, że pod pozorem zarzutu, iż Sąd dopuścił się przeinaczenia, wnosząca odwołanie zmierza w rzeczywistości do uzyskania przez Trybunał ponownej oceny okoliczności faktycznych i dowodów w celu zastąpienia oceny przyjętej przez Sąd, co nie należy do kompetencji Trybunału w ramach odwołania.
- 102 W konsekwencji należy oddalić pierwszą część zarzutu pierwszego jako niedopuszczalną.
- 103 Z całości powyższych względów wynika, że zarzut pierwszy należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w części oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumenty stron

- 104 W ramach zarzutu drugiego, podzielonego na dwie części, wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd kilkakrotnie naruszył prawo, gdy orzekł w pkt 165–181 zaskarżonego wyroku, że Komisja słusznie ograniczyła rozpatrywaną pomoc do kwoty niższej od progu indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008.

- 105 W pierwszej części zarzutu drugiego wnosząca odwołanie podnosi, że w ten sposób Sąd dopuścił się w zaskarżonym wyroku naruszenia art. 288 TFUE oraz art. 3 i art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 106 W pierwszej kolejności, co się tyczy naruszenia art. 288 TFUE, wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi, że w drodze wydania spornej decyzji umożliwił Komisji odstępianie od rozporządzenia nr 800/2008, ponieważ wynikające z art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia stwierdzenie zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem jest ograniczone do zwykłego domniemania.
- 107 Podnosi ona, że o ile Komisja jest właściwa w zakresie uznania za niezgodną z rynkiem wewnętrznym zgłoszonej pomocy, w sytuacji gdy kwota tej pomocy przekracza próg indywidualnego zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, o tyle poszanowanie hierarchii norm sprzeciwia się temu, aby instytucja ta mogła uznać za niezgodną ze wspólnym rynkiem część takiej pomocy, która nie przekracza tego progu. W tym względzie Sąd pominął fakt, że poprzez przyjęcie tego rozporządzenia Komisja przekazała państwom członkowskim kompetencję do oceny zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy, której wysokość nie przekracza tego progu.
- 108 Rozporządzenie nr 800/2008 opiera się bowiem na ogólnej ocenie pozytywnych i negatywnych skutków pomocy regionalnej, w szczególności na ewentualnych zakłóceniach konkurencji, które pomoc ta powoduje. Ta całościowa ocena przejawia się w art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia poprzez ustalenie progu, do którego cel polegający na rozwoju regionalnym i spójności przeważa nad tymi ewentualnymi zakłóceniami konkurencji. W ten sposób wspomniane rozporządzenie w sposób wiążący dokonuje wymaganego przez art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE wyważenia pozytywnych i negatywnych skutków pomocy regionalnej.
- 109 Wynika z tego, że rozporządzenie nr 800/2008 przyznaje przedsiębiorstwom uprawnionym prawo do tego, by pomoc przyznana zgodnie z tym rozporządzeniem została uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Tym samym rozporządzenie to przyznaje państwom członkowskim uprawnienie do dokonywania zgłoszenia pomocy w kwocie przekraczającej określony w nim indywidualny próg zgłoszenia bądź udzielenia pomocy, bez dokonania takiego zgłoszenia, nieprzekraczającego tego progu. Tymczasem podejście przyjęte przez Sąd w zaskarżonym wyroku prowadziło do utraty przez państwo członkowskie, które dokonało zgłoszenia pomocy przekraczającej wspomniany próg, korzyści wynikającej z wyłączenia grupowego przewidzianego w rozporządzeniu nr 800/2008, poprzez wskazanie na taką pomoc w ramach oceny dokonanej przez Komisję. Taki rezultat byłby sprzeczny ze wskazaniem figurującym w przypisie do pkt 56 komunikatu z 2009 r., zgodnie z którym pomoc może zostać przyznana zawsze do wysokości progu indywidualnego zgłoszenia.
- 110 Wykładnię tę potwierdza art. 7 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 659/1999, który przewiduje możliwość zmiany przez zainteresowane państwo członkowskie środka będącego przedmiotem formalnego postępowania wyjaśniającego. Państwo członkowskie nie może zatem zostać zmuszone do rezygnacji ze zgłoszenia w celu skorzystania z uprawnienia do przyznania pomocy, która nie przekracza progu indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008. Motyw 7 tego ostatniego rozporządzenia opiera się również na współzależności między procedurą indywidualnego zgłoszenia a wyłączeniem grupowym, ponieważ zgodnie z tym motywem w ramach procedury indywidualnego zgłoszenia Komisja jest zobowiązana do dokonania oceny pomocy na podstawie przesłanek przewidzianych w tym rozporządzeniu.
- 111 Argumentację tę również potwierdza orzecznictwo dotyczące systemów pomocy, które wynika w szczególności z wyroku z dnia 6 marca 2002 r., *Diputación Foral de Álava i in./Komisja* (T-127/99, T-129/99 i T-148/99, EU:T:2002:59, pkt 228, 229). Sąd uznał w nim, że pomoc indywidualna, która nie jest całkowicie objęta decyzją zatwierdzającą dany ogólny system pomocy, może podlegać kontroli Komisji tylko w zakresie, w jakim przyznana subwencja przekracza górną granicę określoną w tej decyzji.

- 112 W drugiej kolejności, co się tyczy naruszenia art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008, wnosząca odwołanie twierdzi, że z przepisów tych wynika, iż pomoc, której wysokość nie przekracza progu indywidualnego zgłoszenia spełniającego warunki określone w tym rozporządzeniu, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym. Taką pomoc należy zatem uznać za „istniejącą pomoc” w rozumieniu art. 1 lit. b) rozporządzenia nr 659/1999 i w związku z tym nie należy jej notyfikować Komisji na mocy art. 108 ust. 3 TFUE.
- 113 W drugiej części zarzutu drugiego wnosząca odwołanie podnosi, że zaskarżony wyrok narusza zasadę niedyskryminacji, ponieważ jej konkurenci mają prawo domagać się, na podstawie IZG, przyznania pomocy, która nie przekracza progu indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008.
- 114 Komisja stoi na stanowisku, że zarzut drugi jest niedopuszczalny, ponieważ chodzi o nowy zarzut. W każdym razie zarzut ten jest bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 115 W ramach zarzutu drugiego wnosząca odwołanie w istocie podnosi, że Sąd, działając niezgodnie z art. 288 TFUE, naruszył kompetencję państw członkowskich, jak również art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008 oraz zasadę niedyskryminacji, orzekając w pkt 165–181 zaskarżonego wyroku, że Komisja miała prawo uznać rozpatrywaną pomoc za niezgodną z rynkiem wewnętrznym w odniesieniu do tej części kwoty tej pomocy, która nie przekracza progu indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia w odniesieniu do pomocy regionalnej przyznanej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych.
- 116 Celem tego zarzutu jest więc twierdzenie, że zaskarżony wyrok narusza prawo w zakresie, w jakim dotyczy on badania zgodności części spornej pomocy ze wspólnym rynkiem, przekraczającej kwotę tej pomocy, zgodną z wymogiem proporcjonalności, który to wymóg został przewidziany w pkt 33 komunikatu z 2009 r., a mianowicie kwotę 17 mln EUR, do wysokości progu indywidualnego zgłoszenia, który w niniejszym przypadku – co jest bezsporne między stronami – wynosi 22,5 mln EUR.
- 117 Jeśli chodzi o dopuszczalność tego zarzutu drugiego, należy zauważyć, że – jak podnosi Komisja – skarżąca na poparcie skargi do Sądu nie powołała się wyraźnie na naruszenie art. 288 TFUE oraz art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008.
- 118 Z treści pisma wniesionego w pierwszej instancji wynika jednak jasno, że w skardze do Sądu, jak wynika z pkt 162 i 163 zaskarżonego wyroku, wnosząca odwołanie zarzuciła Komisji w ramach zarzutu trzeciego, podniesionego tytułem ewentualnym, który dotyczył „ograniczenia kwoty pomocy do kwoty nieobjętej obowiązkiem zgłoszenia”, naruszenie „rozporządzenia nr 800/2008”. Skarżąca podnosiła w tym względzie, że „w przypadku zgłoszenia pomoc [powinna] być uważana za zgodną z prawem w granicach progu, od którego istnieje obowiązek zgłoszenia”, który został ustanowiony w tym rozporządzeniu, w związku z czym państwo członkowskie musiałyby nieuchronnie mieć możliwość przyznania pomocy aż do osiągnięcia tego progu.
- 119 Ponadto zgodnie z wyraźnym brzmieniem tej skargi wnosząca odwołanie podniosła przed Sądem, że „ograniczając kwotę pomocy do kwoty niższej od progu rozpoczynającego obowiązek zgłoszenia”, a mianowicie do kwoty 17 mln EUR, Komisja „naruszyła kompetencje Republiki Federalnej Niemiec”, co prowadziło zresztą do „niezgodnej z prawem dyskryminacji [...] w porównaniu z innymi beneficjentami pomocy, którzy [mogli] uzyskać na podstawie IZG pomoc w kwocie 22,5 mln EUR zwolnioną z obowiązku zgłoszenia”.

- 120 W tych okolicznościach nie można uznać, że wnosząca odwołanie w ramach niniejszego zarzutu odwołania podnosi nowy zarzut, co stanowiłoby naruszenie orzecznictwa przypomnianego w pkt 69 niniejszego wyroku.
- 121 Wynika stąd, że zarzut drugi jest dopuszczalny.
- 122 Odnośnie do zasadności tego zarzutu, należy zauważyć, że opiera się on na dwojakim założeniu, zgodnie z którym poprzez przyjęcie rozporządzenia nr 800/2008 Komisja, po pierwsze, przeniosła na państwa członkowskie kompetencje w zakresie oceny zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa, której kwota nie przekracza progu powodującego obowiązek indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia, a po drugie, uznała taką pomoc na podstawie art. 3 i art. 13 ust. 1 tego samego rozporządzenia za zgodną z rynkiem wewnętrznym, w sytuacji gdy spełnia ona wszystkie przesłanki przewidziane w tym akcie, ponieważ zgodę na taką pomoc wydano w taki sposób jako na „istniejącą pomoc” w rozumieniu art. 1 lit. b) rozporządzenia nr 659/1999.
- 123 Wynika z tego, że w przypadku gdy pomoc przekracza ten próg indywidualnego zgłoszenia, Komisja w ramach badania indywidualnego zgłoszenia na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE jest wyłącznie właściwa zgodnie z art. 107 ust. 3 TFUE do przeprowadzenia oceny zgodności tej części pomocy, która przekracza wspomniany próg. Natomiast Komisja nie może w swej ostatecznej decyzji wydanej na podstawie tego przepisu uznać za niezgodną ze wspólnym rynkiem części kwoty tej pomocy, która nie przekracza tego progu, ponieważ taka decyzja nie mogłaby, chyba że z naruszeniem art. 288 TFUE, zawierać odstępstwa od art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008.
- 124 Należy jednak stwierdzić, że podwójna przesłanka, na której opiera się ta argumentacja, jest błędna, jako że narusza ona jednocześnie system kontroli pomocy państwa ustanowiony przez traktat FUE i wykracza poza zakres rozporządzenia nr 800/2008.
- 125 Jeśli chodzi o pierwszą z tych przesłanek dotyczącą kompetencji, odpowiednio, Komisji i państw członkowskich w zakresie kontroli pomocy państwa, należy przypomnieć, że jak wskazał Sąd w pkt 165 zaskarżonego wyroku, w ramach systemu kontroli ustanowionego w traktacie FUE państwa członkowskie mają obowiązek, po pierwsze, zgłaszać Komisji każdego środka zmierzającego do ustanowienia lub zmiany pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, a po drugie, niewdrażania takiego środka zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE, dopóki wspomniana instytucja nie podejmie ostatecznej decyzji dotyczącej tego środka (zob. w szczególności wyrok z dnia 5 marca 2019 r., Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 126 Ten spoczywający na danym państwie członkowskim obowiązek zgłaszania Komisji wszelkiej nowej pomocy jest sprecyzowany w art. 2 rozporządzenia nr 659/1999 (wyrok z dnia 21 lipca 2016 r., Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, pkt 32).
- 127 Jednakże, jak zauważył również Sąd w pkt 167–169 zaskarżonego wyroku, Rada Unii Europejskiej jest upoważniona, zgodnie z art. 109 TFUE, do wydania wszelkich właściwych rozporządzeń w celu stosowania art. 107 i 108 TFUE oraz do określenia w szczególności przesłanek stosowania art. 108 ust. 3 TFUE oraz kategorii pomocy zwolnionych z procedury przewidzianej w tym ostatnim przepisie. Ponadto zgodnie z art. 108 ust. 4 TFUE Komisja może przyjąć rozporządzenia dotyczące kategorii pomocy państwa, w odniesieniu do których Rada postanowiła, zgodnie z artykułem 109 TFUE, że mogą zostać zwolnione z procedury przewidzianej w art. 108 ust. 3 TFUE. W ten sposób to na podstawie art. 94 WE (następnie art. 89 WE, obecnie art. 109 TFUE) przyjęto rozporządzenie Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczące stosowania art. [107 i 108 TFUE] do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz.U. 1998, L 142, s. 1), w oparciu o które przyjęto następnie rozporządzenie nr 800/2008 (zob. w szczególności wyrok z dnia 5 marca 2019 r., Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 57, 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 128 Wynika stąd, jak przypomniał Sąd w pkt 170 zaskarżonego wyroku, że niezależnie od obowiązku uprzedniego zgłoszenia każdego środka mającego na celu ustanowienie lub zmianę nowej pomocy, który to obowiązek ciąży na państwach członkowskich na podstawie traktatów i stanowi jeden z podstawowych elementów systemu kontroli pomocy państwa, jeśli środek pomocowy przyjęty przez państwo członkowskie spełnia istotne przesłanki przewidziane przez rozporządzenie nr 800/2008, to państwo członkowskie może powołać się na zwolnienie z obowiązku zgłoszenia przewidziane w art. 3 wspomnianego rozporządzenia. A contrario z motywu 7 rzeczonego rozporządzenia wynika, że pomoc państwa, która nie jest objęta zakresem tego rozporządzenia, powinna nadal podlegać wymogowi zgłoszenia na mocy art. 108 ust. 3 TFUE (zob. w szczególności wyrok z dnia 5 marca 2019 r., Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 129 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że rozpatrywana pomoc przekracza próg indywidualnego zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, i że stąd, z tego tylko powodu, taka pomoc, która nie jest objęta zakresem stosowania tego rozporządzenia, jest wyłączona ze zwolnienia z obowiązku indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w szczególności w art. 3 i art. 13 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 lipca 2011 r., Freistaat Sachsen i Land Sachsen-Anhalt/Komisja, C-459/10 P, niepublikowany, EU:C:2011:515, pkt 30).
- 130 W konsekwencji dane państwo członkowskie było zobowiązane w niniejszej sprawie do zgłoszenia indywidualnie Komisji tej pomocy na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE, co do którego to zgłoszenia zresztą bezsporne jest, że zostało ono dokonane przez Republikę Federalną Niemiec.
- 131 Zgodnie z tym przepisem pomoc ta nie mogła zatem zostać wdrożona dopóty, dopóki Komisja nie wydała na podstawie art. 7 rozporządzenia nr 659/1999 ostatecznej decyzji w jej sprawie.
- 132 Odnośnie do oceny zgodności takiej pomocy z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem taka ocena należy, jak stwierdzono w pkt 79 niniejszego wyroku, do wyłącznej kompetencji Komisji, działającej pod kontrolą sądów Unii.
- 133 Wbrew temu, co podnosi wnosząca odwołanie, Komisja, wydając rozporządzenie nr 800/2008, nie przeniosła na państwa członkowskie tej kompetencji w odniesieniu do objętej tym rozporządzeniem pomocy, której wysokość nie przekracza progu indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia.
- 134 Z jednej strony bowiem, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 100 opinii, skoro kompetencja ta została przyznana Komisji na zasadzie wyłączności przez prawo pierwotne Unii w art. 107 i 108 TFUE, to Komisja nie może odstąpić od tego, choćby w odniesieniu do określonej kategorii pomocy, poprzez przyjęcie rozporządzenia.
- 135 Z drugiej strony należy zauważyć, że w rozporządzeniu nr 800/2008 Komisja zasadniczo ograniczyła się w istocie do wykonania ex ante kompetencji przyznanej jej w art. 107 ust. 3 TFUE w odniesieniu do wszystkich rodzajów pomocy spełniającej warunki przewidziane w tym rozporządzeniu (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 65).
- 136 W tym celu rozporządzenie nr 800/2008, jak wynika z jego motywów 2–4, zawiera ogólne kryteria zgodności, które zostały opracowane w oparciu o doświadczenie nabyte przez Komisję w ramach stosowania art. 107 i 108 TFUE. W wypadku spełnienia tych kryteriów rozpatrywana pomoc, zgodnie w szczególności z art. 3 i art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 TFUE i jest zwolniona z obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE.

- 137 Jednakże w przypadku gdy wniosek o przyznanie pomocy jest skierowany do właściwego organu państwa członkowskiego zgodnie z rozporządzeniem nr 800/2008, wyłącznie ten organ krajowy ma zbadać, biorąc pod uwagę przedstawione mu dowody, czy pomoc, o którą wnioskowano, spełnia wszystkie istotne warunki przewidziane w tym rozporządzeniu (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 66, 93).
- 138 Tymczasem, jak orzekł już Trybunał, tylko wtedy, gdy środek pomocy przyjęty przez państwo członkowskie rzeczywiście spełnia wszystkie istotne przesłanki przewidziane w rozporządzeniu nr 800/2008, to państwo członkowskie jest zwolnione z obowiązku zgłoszenia. Natomiast w wypadku gdy pomoc została przyznana na podstawie tego rozporządzenia, mimo że nie zostały spełnione wszystkie określone przesłanki dla skorzystania z tego rozporządzenia, pomoc ta została przyznana z naruszeniem obowiązku zgłoszenia i w związku z tym należy ją uznać za pomoc przyznaną bezprawnie (wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 99).
- 139 W takiej sytuacji, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, zarówno do sądów krajowych, jak i organów administracji państw członkowskich należy zapewnienie, żeby wszystkie konsekwencje wynikające z naruszenia art. 108 ust. 3 zdanie ostatnie TFUE zostały wyciągnięte, w szczególności w odniesieniu do ważności aktów wykonawczych oraz odzyskania pomocy przyznanej z naruszeniem tego przepisu (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 89–92, 100, 130).
- 140 Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 do Komisji należy zbadanie, czy to z własnej inicjatywy, czy to w ramach skargi wniesionej przez zainteresowaną stronę w świetle art. 107 i 108 TFUE, takiej pomocy przyznanej z naruszeniem rozporządzenia nr 800/2008 (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 114).
- 141 O ile bowiem Komisja jest upoważniona do przyjęcia rozporządzeń w sprawie wyłączeń blokowych w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad regułami konkurencji w zakresie pomocy państwa oraz uproszczenia administracyjnego zarządzania, o tyle tego rodzaju rozporządzenia nie mogą w żaden sposób osłabiać przysługujących jej uprawnień kontrolnych w tej dziedzinie (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 lipca 2016 r., *Dilly's Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, pkt 38; z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 60).
- 142 Z powyższego wynika, że przyjmując rozporządzenie nr 800/2008, Komisja nie przyznała organom krajowym żadnej ostatecznej kompetencji w zakresie decyzji w odniesieniu do zakresu zwolnienia z obowiązku zgłoszenia, a zatem w odniesieniu do oceny przesłanek ustanowionych przez to rozporządzenie, od której uzależnione jest takie wyłączenie. Wspomniane organy znajdują się w tym względzie na tym samym poziomie co potencjalni beneficjenci pomocy i powinny upewnić się, że ich decyzje są zgodne z tym rozporządzeniem (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 101, 102).
- 143 Zatem w sytuacji, gdy organ krajowy przyznaje pomoc, błędnie stosując rozporządzenie nr 800/2008, czyni to z naruszeniem zarówno przepisów tego rozporządzenia, jak i art. 108 ust. 3 TFUE (wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 103).
- 144 Sąd nie naruszył zatem prawa, gdy orzekł w pkt 177 zaskarżonego wyroku, że w wypadku gdy państwo członkowskie uważa, że pomoc spełnia przesłanki przewidziane w rozporządzeniu nr 800/2008, pomoc ta korzysta co najwyżej z domniemania zgodności z rynkiem wewnętrznym. Zgodnie bowiem z orzecznictwem przytoczonym w pkt 139 i 140 niniejszego wyroku zgodność takiej pomocy ze wspomnianymi warunkami może zostać podważona zarówno przed sądem krajowym, jak i przed Komisją.

- 145 W tym względzie należy zresztą przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wykluczone jest, aby organ krajowy mógł wzbudzić u beneficjenta pomocy przyznanej niesłusznie na podstawie rozporządzenia nr 800/2008 uzasadnione oczekiwania co do prawidłowości tej pomocy. Biorąc bowiem pod uwagę imperatywny charakter kontroli pomocy państwa sprawowanej przez Komisję na podstawie art. 108 TFUE, przedsiębiorstwa będące beneficjentami pomocy mogą mieć uzasadnione oczekiwania co do prawidłowości tej pomocy jedynie wówczas, gdy została ona przyznana z poszanowaniem procedury przewidzianej w tym artykule (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, pkt 98 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 146 Wynika z tego, że rozporządzenie nr 800/2008 nie narusza wyłącznej kompetencji Komisji do dokonywania oceny, na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE, zgodności pomocy przyznanej na podstawie tego rozporządzenia. Komisja zatem nadal ma prawo uznać taką pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie tego przepisu niezależnie od tego, czy kwota tej pomocy przekracza próg indywidualnego zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia.
- 147 Co się tyczy drugiej z przesłanek wymienionych w pkt 122 niniejszego wyroku, dotyczącej zakresu rozporządzenia nr 800/2008, zgodnie z którą poprzez przyjęcie tego rozporządzenia Komisja uznała pomoc państwa, której kwota nie przekracza progu indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia, za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli pomoc ta spełnia wszystkie przewidziane w tym rozporządzeniu przesłanki, ponieważ pomoc ta została dozwolona w ten sposób jako „pomoc istniejąca” w rozumieniu art. 1 lit. b) rozporządzenia nr 659/1999, należy przypomnieć, że faktycznie: art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008 stanowią, iż pomoc, która spełnia określone w tym rozporządzeniu warunki, „jest zgodna” z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 TFUE.
- 148 Nie oznacza to jednak, wbrew temu, co utrzymuje skarżąca, że taką pomoc należy uznać za „dozwoloną” jako „pomoc istniejącą” w rozumieniu art. 1 lit. b) ppkt (ii) rozporządzenia nr 659/1999. Zgodnie bowiem z tym przepisem, aby system pomocy lub pomoc indywidualną można było zakwalifikować jako system pomocy, ten system lub pomoc muszą być dozwolone „przez Komisję lub przez Radę”.
- 149 Tymczasem pomoc przyznana przez państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia nr 800/2008 nie może być uznana za dozwoloną przez Komisję. Jak bowiem wynika z pkt 137–142 niniejszego wyroku, to właściwe organy krajowe badają, czy pomoc przyznana na podstawie tego rozporządzenia spełnia w konkretnym przypadku przewidziane w tym rozporządzeniu przesłanki, nie dysponując jednak uprawnieniem ostatecznej decyzji w zakresie oceny zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym.
- 150 Ponadto rozporządzenie nr 800/2008 z uwagi na swój charakter również nie dokonuje takiej konkretnej oceny zgodności danego systemu pomocy lub indywidualnej pomocy udzielonej w świetle ustanowionych w nim przesłanek, ponieważ takie rozporządzenie ogranicza się, jak wskazano w pkt 136 niniejszego wyroku, do wymienienia w oparciu o doświadczenie nabyte przez Komisję w ramach stosowania art. 107 i 108 TFUE ogólnych kryteriów zgodności dla niektórych kategorii pomocy.
- 151 W związku z tym w przypadku gdy państwo członkowskie uważa, że pomoc spełnia przesłanki przewidziane w rozporządzeniu nr 800/2008, pomoc ta nie może być uważana za pomoc tylko z tego powodu dozwoloną przez Komisję jako pomoc zgodną z rynkiem wewnętrznym (zob. podobnie wyrok z dnia 21 lipca 2016 r., *Dilly’s Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, pkt 50).
- 152 Jedynie decyzja wydana przez Komisję na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE, taka jak w szczególności decyzja wydana na podstawie art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 659/1999, dokonująca konkretnej oceny tej pomocy, może stanowić takie zezwolenie.

- 153 Wynika z tego – jak słusznie w istocie stwierdził Sąd w pkt 176, 179 i 180 zaskarżonego wyroku – że pomoc przyznana przez państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia nr 800/2008 nie może z tego tylko powodu, że spełnia wszystkie określone w tym rozporządzeniu przesłanki, zostać uznana za pomoc istniejącą zatwierdzoną przez Komisję.
- 154 Tym samym, tym bardziej sam fakt, że kwota pomocy osiągnęła próg indywidualnego zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, nie może, wbrew temu, co utrzymuje skarżąca, w żaden sposób przyznać prawa do pomocy w takiej wysokości.
- 155 Z jednej strony bowiem, poza okolicznością, że taka pomoc nie może być w żadnym razie uznana, biorąc pod uwagę zakres rozporządzenia nr 800/2008, za pomoc istniejącą zatwierdzoną przez Komisję, przesłanka, zgodnie z którą kwota pomocy nie może przekraczać tego progu, stanowi wprawdzie jedną z przesłanek, które muszą być spełnione, aby pomoc była zwolniona z obowiązku zgłoszenia i była zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 3 i art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia, ma ona jednak charakter czysto proceduralny w tym znaczeniu, że kwota pomocy, której odpowiada wspomniany próg, nie odzwierciedla w żaden sposób oceny dokonanej przez Komisję na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE w szczególności w odniesieniu do koniecznego charakteru takiej pomocy.
- 156 Indywidualny próg zgłoszenia przewidziany w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008 wynika bowiem z obliczenia arytmetycznego opartego na maksymalnej kwocie pomocy, jaką może otrzymać inwestycja, której koszty kwalifikowalne do objęcia pomocą wynoszą 100 mln EUR, stosownie do progu mającego zastosowanie do dużych przedsiębiorstw, przewidzianego na podstawie mapy pomocy regionalnej zatwierdzonej w dniu przyznania pomocy, która to wartość jest równoznaczna w niniejszym przypadku, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na cele regionalne w okresie od 2007 do 2013 r., z maksymalną stopą intensywności, w odniesieniu do regionu Leipzig, wynoszącą 30% [zob. wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 – Mapa Krajowej pomocy regionalnej – Niemcy (Dz.U. 2006, C 295, s. 6)].
- 157 Z drugiej strony pomoc regionalna na rzecz inwestycji powinna dla celów zgodności z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 3 i art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 800/2008 spełnić wszystkie materialne przesłanki przewidziane w tym rozporządzeniu, a w szczególności przesłankę dotyczącą skutku pomocy w postaci zachęty, o którym mowa w art. 8 ust. 3 lit. e) tego rozporządzenia, stanowiącym, że pomoc przyznawana na rzecz dużych przedsiębiorstw, do których się odnosi, uznaje się za mającą taki efekt zachęty, jeżeli państwo członkowskie przed przyznaniem danej pomocy indywidualnej sprawdziło, że z dokumentów przygotowanych przez beneficjenta wynika, iż projekt ten nie zostałby zrealizowany w danym obszarze objętym pomocą bez tej pomocy.
- 158 Z powyższego wynika, że pomoc, której wysokość nie przekracza progu aktualizującego obowiązek indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, może zostać nie tylko zrównana z zatwierdzoną przez Komisję pomocą istniejącą, lecz także może być uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym zgodnie z art. 3 i art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia jedynie wówczas, gdy pomoc ta spełnia wszystkie przesłanki materialne określone w tym rozporządzeniu, a w szczególności że jej kwota spełnia przesłankę dotyczącą efektu zachęty pomocy, o której mowa w art. 8 ust. 3 lit. e) wspomnianego rozporządzenia.
- 159 W konsekwencji pomoc, której wysokość przekracza próg indywidualnego zgłoszenia przewidziany w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, która – jak już zauważono w pkt 129 niniejszego wyroku – nie jest objęta zakresem stosowania tego rozporządzenia i w związku z tym powinna zostać zgłoszona Komisji na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE, nie może zostać uznana za pomoc dozwoloną przez to rozporządzenie w odniesieniu do tej części jej kwoty, która nie przekracza tego progu, tym bardziej, gdy nie zostało wykazane, że ta część pomocy spełnia wszystkie przesłanki materialne określone w tym samym rozporządzeniu, a w szczególności przesłankę dotyczącą efektu zachęty pomocy.

- 160 Z powyższego wynika, że Sąd nie naruszył prawa, orzekając w pkt 173, 176 i 181 zaskarżonego wyroku, że pomoc, której wysokość przekraczała próg aktualizujący obowiązek indywidualnego zgłoszenia przewidziany w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, należało oceniać w odniesieniu do całej jej kwoty, również względem strony, która nie przekraczała tego progu, jako „nową pomoc” w rozumieniu art. 1 lit. c) rozporządzenia nr 659/1999, w ramach indywidualnego badania na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE.
- 161 W tych okolicznościach zgodność rozpatrywanej pomocy z rynkiem wewnętrznym powinna być oceniana – w odniesieniu do całej jej kwoty – w ramach indywidualnego zgłoszenia zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE, na podstawie zarówno, jak wyjaśnia to również motyw 7 rozporządzenia nr 800/2008, przesłanek materialnych przewidzianych w tym rozporządzeniu, jak i kryteriów określonych w wytycznych i szczególnych wytycznych przyjętych przez Komisję. Natomiast, jak wynika już z pkt 155 i 156 niniejszego wyroku, próg indywidualnego zgłoszenia przewidziany w art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia jest bez znaczenia w tym względzie (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 lipca 2011 r., Freistaat Sachsen i Land Sachsen-Anhalt/Komisja, C-459/10 P, niepublikowany, EU:C:2011:515, pkt 30, 31).
- 162 W konsekwencji Sąd nie naruszył prawa, gdy orzekł w pkt 173 zaskarżonego wyroku, że zgodność rozpatrywanej pomocy na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE należy oceniać z uwzględnieniem w szczególności przesłanek przewidzianych w komunikacie z 2009 r.
- 163 Tymczasem, jak stwierdzono już w ramach badania zarzutu pierwszego, nie zostało zakwestionowane, że Sąd słusznie uznał w szczególności w pkt 119 i 131 zaskarżonego wyroku, iż sporna pomoc, aby była zgodna z wymogami dotyczącymi efektu zachęty i proporcjonalności pomocy, przewidzianych odpowiednio w pkt 21, 22 i 25 oraz w pkt 33 tego wyroku, nie mogła przekroczyć kwoty 17 mln EUR.
- 164 Nie ulega wątpliwości, że – jak podkreśliła skarżąca na rozprawie – kryteria materialnoprawne określone w rozporządzeniu nr 800/2008 również powinny – jak wynika z orzecznictwa przypomnianego w pkt 161 niniejszego wyroku – zostać uwzględnione do celów oceny zgodności pomocy w ramach indywidualnego zgłoszenia dokonanego na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE. Jeżeli bowiem państwo członkowskie zgłasza Komisji pomoc, która jest zgodna z przesłankami ustanowionymi w rozporządzeniu nr 800/2008, to ta ostatnia powinna, co do zasady, zezwolić na tę pomoc (zob. podobnie wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 43).
- 165 Niemniej jednak wbrew temu, co sugeruje skarżąca, ocena zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym pod rygorem naruszenia art. 107 ust. 3 TFUE, który stanowi podstawę prawną rozporządzenia nr 800/2008, jak i komunikatu z 2009 r., nie może być w żaden sposób różna w zależności od tego, czy ocena ta dokonywana jest w świetle przesłanek określonych w tym rozporządzeniu, czy też przesłanek określonych w tym komunikacie. W szczególności skarżąca niesłusznie postuluje, że miała ona prawo uzyskać na podstawie tego rozporządzenia kwotę pomocy wyższą od kwoty dozwolonej przez Komisję w spornej decyzji w ramach indywidualnego zgłoszenia.
- 166 Z orzecznictwa Trybunału dotyczącego art. 107 ust. 3 TFUE wynika bowiem, że pomoc regionalna na rzecz inwestycji, aby była zgodna z rynkiem wewnętrznym, musi być konieczna dla zrealizowania tej inwestycji i tym samym osiągnąć cele, o których mowa w tym przepisie (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 lipca 2011 r., Freistaat Sachsen i Land Sachsen-Anhalt/Komisja, C-459/10 P, niepublikowany, EU:C:2011:515, pkt 33; z dnia 13 czerwca 2013 r., HGA i in./Komisja, od C-630/11 P do C-633/11 P, EU:C:2013:387, pkt 104, 105; z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 49).
- 167 Tak więc zgodnie z art. 107 ust. 3 TFUE wymogi dotyczące efektu zachęty i proporcjonalności pomocy, o których mowa w pkt 21, 22, 25 i 33 komunikatu z 2009 r., stanowią w istocie przesłankę dotyczącą efektu zachęty pomocy ustanowionego w art. 8 ust. 3 lit. e) rozporządzenia nr 800/2008, zgodnie z którym zastosowanie wyłączenia przewidzianego przez to rozporządzenie do pomocy regionalnej,

o której mowa w art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia, jest uzależnione, jak wskazano już w pkt 157 niniejszego wyroku, od spełnienia przesłanki, aby wykazano, że projekt nie zostałby zrealizowany w danym regionie objętym pomocą bez tej pomocy.

- 168 Wynika stąd, jak wskazała Komisja na rozprawie w odpowiedzi na pytanie Trybunału, że niezbędna kwota pomocy uznana przez Komisję za zgodną ze wspólnym rynkiem, jak w niniejszej sprawie, w ramach indywidualnego zgłoszenia zbadanego w świetle przesłanek przewidzianych w komunikacie z 2009 r., jest taka sama jak ta, która została uznana za zgodną z przepisami rozporządzenia nr 800/2008.
- 169 W każdym razie w niniejszej sprawie należy stwierdzić, że o ile Sąd dokonał oceny efektu zachęty i proporcjonalności pomocy, przede wszystkim biorąc pod uwagę wymogi przewidziane w komunikacie z 2009 r. przy uwzględnieniu ich bardziej szczegółowego charakteru, o tyle również wyraźnie nawiązał on – jak wynika z pkt 80 zaskarżonego wyroku, który zresztą nie został zakwestionowany przez skarżącą w odwołaniu – do art. 8 ust. 3 lit. e) rozporządzenia nr 800/2008 dotyczącego efektu zachęty pomocy w ramach dokonanej przez niego oceny tej kwestii.
- 170 W zakresie, w jakim wnosząca odwołanie w trakcie rozprawy podniosła w tym względzie, że zastosowanie tego przepisu jest w niniejszej sprawie wykluczone przez ust. 4 tego artykułu, ponieważ omawiana pomoc jest „środkiem podatkowym” w rozumieniu tego ustępu, wystarczy stwierdzić, iż ta argumentacja, która ma na celu zakwestionowanie po raz pierwszy na etapie odwołania pkt 80 zaskarżonego wyroku, jest nie tylko – zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 69 niniejszego wyroku – niedopuszczalna, lecz ponadto całkowicie pozbawiona wszelkiego uzasadnienia, ponieważ rozpatrywana pomoc w oczywisty sposób nie jest środkiem podatkowym. Co więcej, wnosząca odwołanie w żaden sposób nie podniosła ani tym bardziej nie wykazała, że zgodnie z art. 8 ust. 4 lit. a) rozporządzenia nr 800/2008 miała prawo do tej pomocy na mocy IZG, przy czym właściwe organy nie dysponują żadnym zakresem swobodnego uznania w odniesieniu do inwestycji, które mają być finansowane.
- 171 Z powyższego wynika, że wnosząca odwołanie błędnie utrzymuje, iż rozpatrywana pomoc, gdyby została ograniczona do kwoty nieprzekraczającej progu pomocy powodującego obowiązek indywidualnego zgłoszenia przewidzianego w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, mogła zostać zwolniona z obowiązku zgłoszenia zgodnie z art. 3 i z art. 13 ust. 1 tego rozporządzenia, mimo że kwota ta wykraczałaby poza to, co konieczne do realizacji inwestycji.
- 172 W konsekwencji Sąd nie dopuścił się naruszenia prawa, gdy w pkt 179 tego wyroku stwierdził, że Komisja słusznie przyjęła, iż sporna pomoc mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE tylko wtedy, gdy nie przekraczała kwoty odpowiadającej różnicy między kosztami netto inwestycji w Monachium i kosztami inwestycji w Lipsku, skoro różnica ta stanowiła kwotę niezbędną do zrealizowania inwestycji w regionie korzystającym z pomocy.
- 173 Rozważań tych nie podważa, jak Sąd również słusznie orzekł w pkt 179 zaskarżonego wyroku, przypis dotyczący pkt 56 komunikatu z 2009 r., zgodnie z którym „państwo członkowskie ma możliwość udzieleni[a] takiej pomocy do poziomu odpowiadającego maksymalnej, dopuszczalnej wysokości pomocy, którą, według obowiązujących zasad, może otrzymać inwestycja o kwalifikowalnych kosztach wynoszących 100 mln EUR”. Zgodnie z samym brzmieniem tego pisma uprawnienie to dotyczy bowiem jedynie pomocy przyznanej „w ramach istniejącego systemu pomocy regionalnej”. Tymczasem, jak wynika z pkt 147–153 niniejszego wyroku, w przypadku rozpatrywanej pomocy taka sytuacja nie ma miejsca.
- 174 Ponadto z tych samych względów wnosząca odwołanie nie może powoływać się na naruszenie zasady niedyskryminacji ze względu na to, że jej konkurenci mają prawo do otrzymania pomocy w kwocie nieprzekraczającej progu pomocy powodującego obowiązek indywidualnego zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, bez zgłoszenia jej do Komisji na podstawie art. 108

ust. 3 TFUE. Argumentacja ta opiera się bowiem ponownie na błędnej przesłance, zgodnie z którą pomoc w postaci takiej kwoty stanowiłaby pomoc istniejącą, zatwierdzoną przez Komisję. Opiera się ona ponadto na błędnym założeniu, zgodnie z którym taka pomoc spełniałaby w sposób konieczny wszystkie pozostałe wymogi materialne określone w tym rozporządzeniu, w tym przesłankę dotyczącą efektu zachęty pomocy.

- 175 Wynika stąd również, że wnosząca odwołanie, w przeciwieństwie do tego, co twierdzi, nie została też potraktowana niekorzystnie w związku z wyborem dokonany przez zainteresowane państwo członkowskie, aby dokonać zgłoszenia do Komisji rozpatrywanej pomocy na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE.
- 176 Wręcz przeciwnie, skoro pomoc ta została w części uznana za zgodną z wymogami dotyczącymi efektu zachęty i proporcjonalności pomocy, taką jak opisana w komunikacie z 2009 r. i zatwierdzona przez Komisję w spornej decyzji, stanowi od tej pory istniejącą pomoc, podczas gdy w braku takiego zgłoszenia, gdyby organy krajowe błędnie zastosowały rozporządzenie nr 800/2008, pomoc taka zostałaby uznana za nową pomoc przyznaną z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE, a tym samym pomoc przyznaną bezprawnie, wobec czego wystąpiłyby skutki przypomniane w pkt 139 i 140 niniejszego wyroku.
- 177 Z całości powyższych rozważań wynika zatem, że zarzut drugi należy oddalić jako bezzasadny w odniesieniu do jego dwóch części.
- 178 W konsekwencji należy oddalić odwołanie główne w całości.

W przedmiocie kosztów

- 179 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego samego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 180 Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania, a wnosząca odwołanie przegrała sprawę, należy obciążyć ją, poza własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez Komisję w ramach odwołania głównego.
- 181 Zgodnie z art. 184 § 4 rzeczonego regulaminu Freistaat Sachsen pokrywa własne koszty związane z odwołaniem głównym.
- 182 Jeśli chodzi o odwołanie wzajemne – ponieważ zarzuty Komisji nie zostały uwzględnione, a wnosząca odwołanie i Freistaat Sachsen wniosły o obciążenie jej kosztami – należy obciążyć ją, poza jej własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez wnoszącą odwołanie i Freistaat Sachsen w związku z odwołaniem wzajemnym.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Odwołanie główne oraz odwołanie wzajemne zostają oddalone.**
- 2) Bayerische Motoren Werke AG pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję Europejską związane z odwołaniem głównym.**
- 3) Freistaat Sachsen pokrywa koszty własne związane z odwołaniem głównym.**

- 4) Komisja Europejska pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Bayerische Motoren Werke AG i Freistaat Sachsen związane z odwołaniem wzajemnym.**

Podpisy